

– Myliu! Parašyk!

Urtės balsas nuskambėjo slopia. Tarsi ne iš koridoriaus, o iš šulinio ar ilgo tunelio. Sekundę Lukas net sudvejojo, ar ten tikrai ji.

– Myliu! – šūktelėjo balsui.

Trinktelėjo durys, sužvangėjo raktai. Pagaliau didysis triskart apsisuko spynoje ir Urtė nubildėjo žemyn.

Ji nuolat tarškina indais, iš rankų vis krenta knygos. Griausmingoji išsiblaškėlė Urtė.

Lankstydamas ką tik nuo džiovyklės nukabintus marškinėlius Lukas įsivaizdavo, kaip po kelių minučių nepaisydama raudono šviesoforo signalo ji kirs judrią keturių eismo juostų gatvę. Ilgos kojos, juodos pėdkelnės, trumpas juodas sijonas, Umos Turman personažės iš „Pulp Fiction“ šukuosena. Universitete Urtės jau lauks sienas ramstantys studentai. Ir kokio velnio užrakino duris? Juk žino, kad jo traukinys po valandos.

Gyveno kartu, bet atskiruose kambariuose. Mano kambarys, tavo kambarys. Tik įsikėlę, mažesniajame, su vaizdu į vidinį kiamą, planavo įsirengti miegamąjį, o didesniame – svetainę. Tačiau

Luko ir Urtės dienotvarkės fatališkai nesutapo. Urtė keldavosi pusę septynių: jei neturėdavo paskaitų, rašydavo disertaciją. O Lukas anksčiau vienuoliktos iš lovos nelipdavo. Kultūrinio mėn-raščio „Menų arka“ redakcijoje niekam nerūpėjo, ateina ryte ar po pietų.

Urtei pagaliau išbildėjus, bandydavo nusnūsti. Jei nepavykdavo, skaitydavo knygą. Kasdien stiprėjo jausmas, kad privalo grįžti prie poezijos rašymo. Bet jautėsi atbukęs – eilėraščiams reikia vidinės įtampos, peilio geležtės paširdžiuose. Ir tylos, kad girdėtum savo paties alsavimą.

Tačiau šiandien atsikėlė prieš aštuonias. Ramiai su savo bilduku išgers kavą, o tada ruošis kelionei. Važiuo į literatūrinį renginį uostamiestyje. Tiksliau, į viloje (ar viešbutyje?) vykiantį moterų knygų klubo susitikimą.

*

Pajūrio skaitytojų klube Lukas turėjo pristatyti savo romaną „Aš ir mažoji L.“. Nerimavo, nes puikiai įsivaizdavo poniučių reakcijas. Puls jį ir „Mažąją L.“ dėl pornografijos, perversišku pagrindinio veikėjo Viktoro santykių su mažamete Leila, klausinės, ar rašė apie save. Panašių priekaištų „Mažoji L.“ sulaukdavo net iš kritikų, tai ko tikėtis iš provincijos skaitytojų.

Atmesti pasiūlymo neleido itin dosnus honoraras – paskutinis šansas padengti savąją buto nuomos dalį.

Gal kiek intrigavo ir pajūrio skaitytojos. Galimybė jas sužavėti. Įsivaizdavo, kaip paprastai, bet autoritetingai kalba apie fikcijos esmę pamažu smalsumu užsidegančioms moteriškėms, kurios kartą per mėnesį renkasi neskoningoje svetainėje ir plepa, puslapius vartydamos nuo saldumynų lipniais pirštais. Sugalvojo šūsnį šmaikščių atsakymų apie pornografiją mene,

autobiografiškumą ir, svarbiausia, apie „Mažosios L.“ konceptualumą.

„Viktoras – tai aš, bet ir ne aš, – valiūkiškai šypsosis sutrikusių moterų akivaizdoje. – Jis užmezga keistą ryšį su trylikamete Leila. Tačiau siužetas tėra priemonė, personažai – taip pat. Arba – konceptai. „Mažoji L.“ yra anti-Lolita, meinstrymu tapusio modernizmo parodija. Mano romane Lolitos istoriją pasakoja balsą gavusi nimfetė. Tačiau nimfetė pati yra pramanas. Suprantate?“ Pajūrio skaitytojos tylės išpūtusios akis.

Fantazijos, kaip pavergia savo skaitytojas, Luką ramino ir drąsino.

Anti-Lolitos idėją pamėtėjo Urtė, vis nebaigianti disertacijos apie moterų savirepresentacijas autobiografiniame romane. Knygyne vartydama naują Nabokovo „Lolitos“ leidimą neskoningais viršeliais ji juokais užsiminė, kad laikas sukeisti galios pozicijas.

– Kuria prasme? – nesuprato Lukas.

– Kultūriškai moterims primetamas aukos vaidmuo. Kad ir toje pačioje „Lolitoje“. Kas pasakoja Lolitos istoriją? – klausiamai pažvelgė į Luką. – Pasakoja Humbertas, – tęsė nelaukdama atsakymo. – Lolita balso neturi. Bet gal ji būtų papasakojusi geriau nei Nabokovas? Ir apskritai – negi neįdomu, koks galėtų būti jos balsas?

Dėstydamą savo idėjas Urtė tapdavo neatremiama. Patį velnią įtikintų.

Iš pradžių mintis prabilti mažametės ištvirkėlės balsu baugino. Abejojo, ar pavyks rasti tinkamą prieigą, kalbinį registrą. Bet galutinis rezultatas išėjo neblogas. Net labai geras. Buvo patikėjusių, kad romano pabaigoje sudėti Leilos-Lolitos dienoraščiai tikri.

*

„Mažąją L.“ leidykla „Piktos raidės“ pristatė kaip alternatyvą ir provokaciją, „romaną, kuris piktina“. Pasipiktinimo ištis buvo, ir jis išėjo į naudą. Knyga tapo populiari: pakartotas tiražas, kelios vietinės premijos, kelios susidomėjusios užsienio leidyklos, pagal „Mažąją L.“ filmą statys madingas režisierius.

Iš pradžių Urtė nuoširdžiai džiaugėsi Luko sėkme. Nors niekaip negalėjo suprasti, kodėl sutiko su Šarvuočio – leidėją taip vadino dėl akinių metaliniais chaki rėmeliais – siūlymu knygą reklamuoti kaip autofikciją.

– Bet ką iš tiesų reiškia „autofikcija“? Kas tas „pusiau autobiografinis romanas“? – išgirdęs leidėjo strategiją abejojo Lukas.

– Tą ir reiškia, – Šarvuotis, atrodo, buvo viską apsvarstęs. – Pats pagalvok: veiksmas vyksta Londono priemiestyje, pagrindinis personažas – emigrantas iš posovietinio bloko. Jam apie trisdešimt, taip?

– Viktorui dvidešimt septyneri.

– Panašiai ir tau? Tu irgi prieš porą metų buvai emigrantas. Kaip Viktoras, Londone buvai nepripažėlis. Nepripažintas menininkas, nevykėlis. Juk taip?

– O kaip dėl Leilos? – Lukas visai nenorėjo aiškintis dėl trylikametės suvedžiojimo.

Šarvuotis nusikvatojo ir užgesino cigaretę į milžinišką visuo-
met švarią peleninę.

– O ką dėl Leilos? Autofikcija – ne išpažintis. Be to, net neaišku, kas ten tarp tavęs ir tos nepilnametės buvo, – šyptelėjo leidėjas. – Viktoras pasakoja vienaip, mergaitės motinėlė – kitaip. O jei rimtai, kas įkvėpė Leilos dienoraštį?

– Urtė, mano mergina. Davė paskaityti savo paauglystės dienoraščius. Dar panaršiau paauglių svetainėse, skaičiau blogus – ten ne tokių istorijų rasi.

Šarvuotis patenkintas palingavo ir papildė vos nugertą Luko taurę.

– Atlikai tyrimą, vadinasi. Tai gerai. O ką nuo ko nurašei – nedetalizuok. Koks skirtumas, kieno idėja – idėjos sklando ore. Ir emigracija perteikta smagiai. Skaitau ir, atrodo, pats prie apgliaujėjusios greitmaiščio šėryklos kriauklės su šlanga stoviu.

Leidėjo pagyros glostė. Lukas gurkštelėjo vyno.

– Žodžiu, bus tavo knygelė bomba, o jei nebus – padarysim.

*

Kuo Luko romanai darėsi populiaresnis, tuo aršiau ir dažniau Urtė pašiepavo, kad jis parsidavė – visiems dalina interviu, sutinka „Mažąją L.“ pristatinėti provincijos knygų mugėse. O dalyvavimas Pajūrio skaitytojų klube – absoliutus nesusipratimas: tokio lygio renginys žemina kūrėją.

– Provincijos damų vakarėlis. Jos tave perka kaip striptizo šokėją. Nepagalvojai?

– Nebūk snobė! – bandė šmaikštauti Lukas. – Žiūriu kaip į nuotykį. Ir kaip į galimybę susižvejoti medžiagos.

Urtės žodžiuose yra tiesos. Bet vis dažniau juos persmelkia banalus pavydas. Tikriausiai kitaip ir būti negali: jam sekasi, o ji net disertacijos užbaigti nesugeba.

– Geriau žiūrėk kaip į galimybę užsidirbti. Gal tos balzakiškos moterys sumokės papildomai, jei išgersi su jomis vyno ant jūros kranto.

– Iš kur žinai, kad jos balzakiškos? Įsivaizduoju fitneso ištobulintus trisdešimtmečių kūnus, soliariumo įdegį, silikoninius papus.

– Trisdešimt ir yra balzakiškas amžius.

Tiek tos ramybės prieš susitikimą su Pajūrio skaitytojų klubu.

*

Lukas nužvelgė ant lovos sukrautą tvarkingai sulankstytų drabužių krūvelę. Balti marškinėliai, dvi poros baltų apatinių, trys poros baltų kojinių. Minimalizmas. Ant geltonos sienos kabančiame žmogaus dydžio veidrodyje šypsojosi aukštas lieknas vyras šviesiais garbanotais plaukais. Vilkėjo baltais marškinėliais ir mėlynais išblukusiais „Levi’s“ džinsais perplėštu keliu. Ausis konversus – kitų vasarai tinkamų batų neturi. Pasiims gelsvą priekyje susagstomą megztinį, panašų į tą, kuri Kurtas Cobainas vilkėjo per MTV „Unplugged“ koncertą. Apšėpusi klasika gerai kontrastuos poniūčių būrelyje.

Šalia apatinių krūvelės guli plastikinė kosmetinė žaliu užtrauktuku. Joje dantų šepetėlis, pustuštė sumaigyta dantų pastos tūbelė, kelioninis skutimosi putų flakonėlis ir sunkus visuomet šaltas „Jagger“ skustuvas. *Sheffield* – užrašyta ant skustuvo kotelės.

Niekada nebuvo Šefilde. Kai prieš dvejus metus nusipirko „Jagger“, gyveno Felthame – nykiame Londono priemiestyje. Prekybcentrių angarai, purvinos greitojo maisto užėigų vitrinos. Beveik metus plovė indus vienoje iš tokių. Nekentė kiekvienos išauštančios dienos, bet taip ir nepabandė pasiieškoti darbo arčiau centro.

Londonas turėjo suteikti galimybių, kokių nėra namuose. Luko anglų kalba parašyta poezija turėjo atsidurti britiškuose literatūriniuose laikraščiuose ir žurnaluose. Įsivaizdavo, kaip jį kviečia į skaitymus, vakarėlius.

Naivuolis.